

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 grudnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że **J. Z.** podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 02.01.2012 r. do 31.08.2012 r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) Oddział w Ł. oraz określił miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne za miesiące od stycznia 2012 r. do sierpnia 2012 r. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że zawarte pomiędzy wyżej wymienionym płatnikiem, a J. Z. umowy nazwane „umowami o dzieło” są w istocie umowami o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy dotyczące umowy zlecenia zgodnie z art. 750 k.c. Sporne umowy zawarte z zainteresowaną dotyczyły bowiem wykonania czynności polegających na opracowaniu i uporządkowaniu dokumentów księgowych oraz przygotowaniu bilansu. W ocenie ZUS prace księgowe nie mogą być wykonywane w ramach umowy rezultatu. W wyniku pracy polegającej na wykonywaniu czynności księgowych nie powstaje przedmiot w stanie wcześniej nie istniejącym posiadający autonomiczną wartość w obrocie, mający cechę jednorodności, poddający się sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych, którego powstanie strony przewidywały w momencie zawarcia umowy. Wobec powyższego w ocenie organu rentowego w przypadku spornych umów ich przedmiot sprowadza się do szeregu czynności, których rezultatu nie można przewidzieć w momencie zawarcia umowy.

W związku z powyższym Zakład uznał, że zainteresowana nie wykonywała na rzecz Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) w Ł. umów o dzieło, lecz wykonywała umowy zlecenia. (decyzja k. 20 – 23 akt ZUS)

Od powyższej decyzji płatnik składek Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) Oddział w Ł. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika złożył odwołanie do Sądu Okręgowego w Łodzi wnosząc o jej zmianę poprzez stwierdzenie, że J. Z. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w okresie od 02.01.2012 r. do 31.08.2012 r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) w Ł.. Ponadto wniósł on o zasądzenie na rzecz płatnika składek kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Odwołujący podniósł, że umowy zawarte przez płatnika z J. Z. spełniały wszelkie przesłanki ustawowe umożliwiające zakwalifikowanie ich jako umów o dzieło. Czynności podejmowane w ramach tych umów zmierzały do osiągnięcia konkretnego, indywidualnie oznaczonego i realnego rezultatu – dzieła. Działania podjęte przez zainteresowaną celem realizacji spornych umów przyniosły rzeczywisty i samoistny rezultat w postaci przygotowanego bilansu a także gotowego opracowania dokumentów. Jako wykonawca zainteresowana ponosiła odpowiedzialność z tytułu nieosiągnięcia określonego w umowie rezultatu, bądź za jego wady. Za realizację przedmiotu umowy J. Z. otrzymywała wynagrodzenie, co więcej ubezpieczonej nie łączył z płatnikiem składek stosunek zależności i podporządkowania. Przedmiotowe dzieła wykonane zostały przy użyciu materiałów dostarczonych przez zamawiającego oraz zgodnie z posiadaną przez ubezpieczoną wiedzą i opracowaną koncepcją. (odwołanie k. 2 – 5)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w zaskarżonej decyzji. (odpowiedź na odwołanie k. 8 – 10 verte)

Na terminie rozprawy z dnia 24 maja 2016 r. pełnomocnik ZUS wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego od płatnika składek w kwocie 60 zł.

Zainteresowana poparła odwołanie płatnika. (oświadczenie zainteresowanej protokół rozprawy z dnia 09.06.2016 r. 00:05:09)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił co następuje:

Odwołujące się Centrum Fotografii Krajoznawczej jest specjalistyczną jednostką organizacyjną (...) Oddziału (...), podlegającą Zarządowi Głównemu w W..

(...) Towarzystwo (...) z siedzibą w W. jest Stowarzyszeniem prowadzącym działalność społecznie użyteczną.

Jednostkami organizacyjnymi (...) są oddziały i jednostki regionalne jako jednostki terenowe oraz jednostki specjalistyczne. Celem statutowym (...) jest działalność w zakresie kultury fizycznej, kultury, oświaty i ochrony środowiska.

Podstawowym celem Centrum Fotografii Krajoznawczej jest realizacja statutowych zadań (...) w zakresie fotografii krajoznawczej, upowszechnianie jej dokumentacyjnej roli, pozyskiwanie, gromadzenie, zabezpieczenie i ochrona prac fotograficznych związanych z turystyką i krajoznawstwem. (...) zajmuje się zdjęciami, robieniem wystaw. Zdjęcia przynoszą członkowie (...). Kustosz je obrabia i są one ewidencjonowane. (...) wynajmuje pomieszczenia i fakturuje tą działalność. (regulamin (...) k. 25 – 28, odpis z KRS k. 29 – 49, zeznania zainteresowanej 00:07:56)

W dniu 02.01.2012 r. pomiędzy Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) Oddział w Ł., reprezentowanym przez A. D. (1), a **J. Z.** została zawarta umowa Nr (...) nazwana „umową o dzieło”. Wykonawca zobowiązał się wykonać umowę w okresie od 02.01.2012 r. do 31.08.2012 r. W świetle § 1 umowy zamawiający zamówił wykonanie, a wykonawca zobowiązał się wykonać dzieło polegające na: opracowaniu i uporządkowaniu dokumentów księgowych. Za wykonanie dzieła wykonawca miał otrzymać wynagrodzenie – zaliczki miesięczne w kwocie 2200,00 zł. (umowa nazwana umową o dzieło k. 16 akt ZUS)

W dniu 02.01.2012 r. pomiędzy Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) Oddział w Ł., reprezentowanym przez A. D. (1), a **J. Z.** została zawarta kolejna umowa Nr (...) nazwana „umową o dzieło”. Wykonawca zobowiązał się wykonać umowę w okresie od 02.01.2012 r. do 15.03.2012 r. W świetle § 1 umowy zamawiający zamówił wykonanie, a wykonawca zobowiązał się wykonać dzieło polegające na: przygotowaniu bilansu. Za wykonanie dzieła wykonawca miał otrzymać wynagrodzenie w kwocie 1.500,00 zł brutto. (umowa nazwana umową o dzieło k. 7 akt ZUS)

Zainteresowana J. Z. od 2002 r. pobiera świadczenie emerytalne. (zeznania zainteresowanej 00:07:56)

Zainteresowana J. Z. na podstawie umowy Nr (...) wykonywała przez okres ośmiu miesięcy usługi księgowe i porządkowała dokumenty. Z tego tytułu otrzymywała miesięczne wynagrodzenie w kwocie 2200 zł. Zainteresowana dostawała od płatnika dokumenty takie jak: faktury, rachunki księgowe i wykonywała czynności takie jak księgowa obsługująca firmy. Wprowadzała dokumenty do systemu komputerowego, prowadziła płace, deklaracje ZUS i VAT do Urzędu Skarbowego, przelewy. Czynności te zainteresowana wykonywała w domu na swoim sprzęcie. Dokumenty odbierała sama lub jej je przywożono. Zainteresowana dokonywała miesięcznych rozliczeń wykonanych dokumentów księgowych w formie protokołu. Z comiesięcznych prac zainteresowaną rozliczał D. (...). Comiesięczne protokoły są w zasadzie identyczne. Sporna umowa nie wyszczególniała czynnościach, które wskazywano potem w protokole. Wynagrodzenie było wypłacane zainteresowanej w formie bezgotówkowej - na konto. Zainteresowana nie podpisywała listy wynagrodzeń. (...) wystawiał w jej imieniu rachunek, który ona podpisywała. Od 09.2012 r. zainteresowana wykonuje usługi księgowe na podstawie umowy o pracę. (zeznania zainteresowanej 00:07:56, protokoły miesięcznych rozliczeń k. 50 – 57, zeznania wnioskodawcy 00:23:32, 00:32:04, miesięczne rachunki k. 8 - 15)

Natomiast zawarta z zainteresowaną druga umowa Nr (...) dotyczyła przygotowania bilansu za 2011 r. i została zawarta na okres dwóch miesięcy: styczeń-luty 2012 r. Bilans został sporządzony, zainteresowana przygotowywała go wcześniej przez okres dwóch miesięcy i otrzymała po zakończeniu pracy wynagrodzenie. Gdyby bilans nie został sporządzony, to nie otrzymałaby ona wynagrodzenia. W dacie zawarcia tej umowy J. Z. otrzymała druk, który precyzyjnie wyszczególniał wszystkie czynności składające się na bilans. Roczne sprawozdanie finansowe, jako szczególny dokument, służył do przedstawiania go różnym podmiotom, min. w urzędzie skarbowym oraz w Krajowym Rejestrze Sądowym. (zeznania zainteresowanej 00:07:56, zeznania wnioskodawcy 00:23:32, 00:32:04)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeprowadził kontrolę wykonywania zadań i obowiązków w zakresie ubezpieczeń społecznych przez płatnika **Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) Oddział w Ł.** Kontrolą objęto okres działalności w latach 2012 - 2014. W trakcie kontroli zbadano również opisane wyżej umowy nazwane „umowami o dzieło”. (okoliczności bezsporne)

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie wyżej powołanych dokumentów w postaci umów zawartych przez Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) Oddział w Ł. z zainteresowaną, protokołów miesięcznych rozliczeń oraz rachunków z rozliczenia umowy Nr (...) oraz zeznań zainteresowanej J. Z. oraz przedstawiciela wnioskodawcy – D. (...) A. D. (2) uznając je za wystarczające do poczynienia przedmiotowych ustaleń. Powołane dowody nie były kwestionowane w toku postępowania przez żadną ze stron, a Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw, aby z urzędu zakwestionować ich wartość dowodową w sprawie. Wskazać także należy, że spór w tej sprawie sprowadza się w istocie do odmiennej oceny umów nazwanych „umowami o dzieło”, którą skarżący zawarł z zainteresowaną. Dodatkowo wskazać należy, że odwołujący się płatnik nie zakwestionował wskazanych przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji okresów podlegania przez zainteresowaną obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, jako zleceniobiorcy u płatnika składek, ani miesięcznej podstaw wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, ale przez całe postępowanie twierdził, iż w ogóle nie był zobowiązany, jako płatnik składek do uiszczania składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne zainteresowanej, ponieważ kwestionowane umowy były umowami o dzieło i nie stanowiły tytułu do ubezpieczeń społecznych.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń odwołanie płatnika Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) Oddział w Ł. w zakresie umowy Nr (...) nazwanej „umową o dzieło” nie jest zasadne i podlega oddaleniu, natomiast w zakresie umowy Nr (...) jest zasadne.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 4 i art. 12 ust. 1 w związku z art. 13 pkt. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (t. j. Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585, ze zm.) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt. 1e ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zm.) obowiązującej od dnia 1 października 2004 r. osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Stosownie do art. 36 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych.

Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przesyłanie w wyznaczonym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłacanie składek za dany miesiąc.

Stosownie do treści art. 627 k.c., przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Przedmiotem umowy jest zatem zobowiązanie do wykonania określonego dzieła, które może mieć charakter materialny, jak i niematerialny, zaś sama umowa jest umową rezultatu.

Zgodnie zaś z treścią art. 734 § 1 k.c., przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do umowy o świadczenie usług stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Przedmiotem tej umowy jest dokonanie określonej czynności faktycznej, która nie musi prowadzić do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu. Chodzi tu zatem o umowy zobowiązujące do dokonania jednej lub wielu czynności faktycznych (także stałego ich dokonywania).

Nie ulega wątpliwości, że przepisy o zleceniu nie mają zastosowania do czynności będących przedmiotem umowy o dzieło, bowiem wykonanie dzieła, zgodnie z prezentowanym w doktrynie poglądem, nie mieści się w pojęciu usługi w rozumieniu art. 750 k.c.

Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia umowie zlecenia - jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Tymczasem umowa zlecenia takiego rezultatu - jako koniecznego do osiągnięcia - nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku /por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 21 grudnia 1993 r. sygn. III AUr 357/93, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 1994, Nr 6, poz. 49, str. 63; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 26 stycznia 2006 r. sygn. III AUa 1700/05, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 2008, Nr 3, poz. 5, str. 55; wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 1967 r. sygn. I CR 500/66; opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna, Pracy i (...) rok 1968, Nr 1, poz. 5/.

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, o jaki umawiają się strony, musi być **z góry określony**, i może przyjmować zarówno postać materialną jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło jest aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Podkreślenia wymaga, że celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowie o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności. Tymczasem umowa o świadczenie usług jest umową starannego działania, jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. Kolejną cechą umowy o dzieło jest brak stosunku zależności lub podporządkowania pomiędzy zamawiającym, a przyjmującym zamówienie. Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nieosiągnięcia celu umowy jest odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest kwalifikacja prawna umów zawartych pomiędzy **Centrum Fotografii Krajoznawczej (...) Oddział w Ł.**, a zainteresowaną **J. Z.**

Umowy o Nr (...) zawartej z **J. Z.** nie można uznać za umowę o dzieło. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało bowiem bezsprzecznie, że rzeczywistą wolą stron (chodzi o wolę związaną z nałożonymi obowiązkami a nie wolą wyrażoną w nazwie umowy) nie było w tym przypadku zawarcie umowy o dzieło. Na podstawie przedmiotowej umowy zainteresowana **J. Z.** miała wykonywać usługi księgowo i porządkować dokumenty.

W ocenie Sądu o fakcie, że ta sporna umowa stanowi w istocie umowę zlecenia decyduje przede wszystkim okoliczność, że w dacie zawarcia umowy, strony nie umawiały się na **z góry określony konkretny rezultat**. Powyższe wynika już z treści samej umowy. W treści § 2 umowy powierzono wykonanie i uporządkowanie nieokreślonych bliżej (nieindywidualizowanych) dokumentów księgowych. Zainteresowana w swoich zeznaniach przyznała, że przedmiotowa umowa nie wyszczególniała konkretnych czynności do wykonania i w dacie zawarcia umowy nie były one znane.

Przedmiot umowy nie został zatem zindywidualizowany na etapie zawierania umowy i nie był możliwy do jednoznacznego zweryfikowania jego wykonania, co nie odpowiada definicji dzieła na gruncie art. 627 k.c.

Podkreślić należy, że zgodny zamiar stron obejmował czynności polegające na wykonywaniu typowych usług księgowych. Zainteresowana dostawała od płatnika dokumenty takie jak: faktury, rachunki księgowe i wykonywała czynności takie jak księgowa obsługująca firmy. Wprowadzała je do systemu, prowadziła płać, deklaracje ZUS i VAT do Urzędu Skarbowego, przelewy. Już choćby z tych okoliczności wynika, że w chwili zawarcia umowy Nr (...) zainteresowana nie знаła szczegółowo swoich obowiązków. Dowiadywała się o nich dopiero na etapie realizacji umowy, po otrzymywaniu od płatnika dokumentów. W chwili zawierania umowy zainteresowana nie знаła nie tylko rezultatu jakościowego, ale nawet nie znała rezultatu ilościowego. Stąd też zainteresowana nie mogła pertraktować warunków umowy a jedynie, przez aklamację, wyrażała zgodę na warunki narzucone przez płatnika składek.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że podejmowane przez zainteresowaną czynności tego samego rodzaju, wielokrotnie powtarzały się.

Z uwagi więc na powyższe ustalenia, z całą pewnością uznać należy, że treścią zobowiązania zainteresowanej nie był określony konkretny wynik odpowiadający pewnym z góry ustalonym warunkom, który podlegałby ocenie, lecz wykonywanie określonych czynności, których rezultat zależał w znacznym stopniu od okoliczności leżących poza kontrolą zobowiązanej. W chwili zawarcia tej umowy nie był dokładnie określony przedmiot umowy. Zainteresowana nie mogła zapewnić, że uzyska określone i z góry założone wyniki.

W ocenie Sądu wykonywanie przez zainteresowaną standartowych czynności księgowych związanych z bieżącą i powtarzalną obsługą księgową płatnika nie wymagało od niej żadnych szczególnych umiejętności, predyspozycji, ani też wysokich kwalifikacji. Szczególnie, że rola zainteresowanej sprowadzała się głównie do wprowadzania dokumentów do systemu i do porządkowania dokumentów co nie stanowi wykonywania działań o charakterze niestandardowym, niepowtarzalnych, oryginalnych, spełniających kryteria twórcze.

W istocie świadczenia zainteresowanej polegały tylko na wykonywaniu kilkudziesięciu powtarzalnych, prostych i pozbawionych w zasadzie inwencji twórczej czynności. Jej działania były jedynie odtwórcze.

W tym stanie rzeczy istotą świadczenia ze strony zainteresowanej na podstawie umowy Nr (...) było wykonywanie czynności cechujących się powtarzalnością i cyklicznością, za co otrzymywała ona wynagrodzenie miesięczne. Wynagrodzenie z tytułu tej umowy przysługiwało za wykonanie pewnych czynności, a nie za z góry przewidziany rezultat. Wynagrodzenie nie było uzależnione od rezultatu pracy.

Jedną z istotnych cech dzieła jest ustalenie wynagrodzenia ryczałtowego w chwili zawierania umowy. Płaca za poszczególne czynności przeczy tej zasadzie w kontekście zawartej umowy między stronami. Podobnie, gdyby pracownika wykonującego prace przy taśmie opłacać za sztukę produktu. Oczywiście nie można wykluczyć umówienia się o wynagrodzenie akordowe (ewentualnie prowizyjne) jednakże te formy wynagradzania pracy nie są dopuszczalne przy umowach o dzieło, bowiem dzieło musi mieć określony czas jego wykonania i nie może obejmować czynności prostych i powtarzalnych. Okoliczność, że zainteresowana dostawała wynagrodzenia za poszczególne przeprowadzone czynności, wskazuje, że wykonywała ona zlecenie a nie dzieło. Wynagrodzenie nie było uzależnione od rezultatu pracy, ale od dołożenia staranności w przeprowadzeniu czynności księgowych.

W ocenie Sądu świadczenia zainteresowanej dotyczyły zobowiązania do starannego działania i nie miały cech oryginalnego i indywidualnego świadczenia.

Zainteresowana nie miała samodzielności w wykonaniu zleconej pracy, gdyż wykonywała je pod kierunkiem i nadzorem władz (...). W comiesięcznym rozliczeniu zainteresowana była kontrolowana przez D. (...), który sprawdzał czy wykonała ona prace.

Wykonywane przez zainteresowaną czynności w istocie nie miały charakteru czynności przynoszących konkretny rezultat (dzieło), podlegający sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych i ewentualnej odpowiedzialności za te wady,

gdyż za wszelkie nieprawidłowości przed klientem ponosiłby odpowiedzialność płatnik (art. 637 k.c. - uprawnienia z tytułu rękojmi). (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2000 roku, IV CKN 152/00 OSNC 2001/4/63).

Przeprowadzenie przez zainteresowaną usług księgowych nie doprowadziło do powstania żadnego rezultatu ucieleśnionego w jakiegokolwiek ostatecznej postaci. Nie sposób typowym usługom księgowym wykonywanym w okresach miesięcznych przypisać cechy dzieła poprzez stworzenie czegoś lub przetworzenie do postaci w jakiej dotychczas nie istniało. Prowadzenie księgowości nie ma charakteru twórczego i indywidualnego, a jest tylko wykonywaniem powtarzalnych czynności.

Takiemu zobowiązaniu nie można przypisać cech essentialiae negotii umowy o dzieło, a oczekiwania stron towarzyszące zawieraniu i wykonywaniu badanych umów nazywanych przez strony umowami o dzieło, mogły się zrealizować wyłącznie jako elementy innej umowy - umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, które są regulowane w art. 750 k.c.

W uznaniu Sądu, przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że w przypadku umowy Nr (...) rzeczywistą wolą stron umowy było świadczenie usług, a nie wykonanie dzieła, gdyż to nie wynik, ale określone działania były istotne dla realizacji umowy i z tych też działań zainteresowana została potem rozliczona.

Z powyższych rozważań wynika dla Sądu Okręgowego, że zawarte przez strony sporna umowa Nr (...) nie była umową rezultatu, lecz umową starannego działania, ponieważ jej przedmiotem było wykonywanie przez zainteresowaną ciągu powtarzalnych czynności, o charakterze masowym, raczej technicznym, nie wymagające od zainteresowanej żadnych cech szczególnych jak i również żadnej inwencji twórczej, a jedynie starannego działania.

Dodatkowo wskazać należy, że opisane wyżej czynności księgowe J. Z. mogła wykonywać i obecnie wykonuje na podstawie umowy o pracę.

W ocenie Sądu, bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy ma okoliczność, że zainteresowana poczyniła na poczet wykonania tej spornej umowy wydatki – wykonywała czynności na własnym sprzęcie. W przypadku umowy zlecenia wykonawca także może wykonywać czynności za część swojego wynagrodzenia.

W świetle bowiem art. 742 k.c. dający zlecenie powinien zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia.

Na marginesie wskazać tylko należy, że kwalifikacja prawna przedmiotowej umowy dokonana przez strony i fakt, że zainteresowana nie domaga się, aby od dokonywanych przez nią czynności płatnik odprowadzał składki, nie jest decydująca w sprawie, gdyż świetle wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2005 r., I UK 104/05, opubl. w (...) z (...), który Sąd Okręgowy w pełni podziela „przepisy prawa ubezpieczenia społecznego mają charakter bezwzględnie obowiązujący. Tworzą system prawa ścisłego, zamkniętego. Nie mogą być interpretowane rozszerzająco, zwłaszcza przy zastosowaniu wykładni aksjologicznej.“

Zatem przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych decydują o konieczności odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu umów rzeczywiście zawartych i wykonywanych. O charakterze zatrudnienia decyduje nie tylko treść umowy, ale przede wszystkim sposób jej wykonywania. Zatem sama wola stron nie przesądza o kwalifikacji umowy, lecz ustalenia faktyczne i bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa.

Wobec powyższego wykonywanie pracy przez zainteresowaną **J. Z.** na podstawie zakwestionowanej przez ZUS umowy Nr (...) rodziło dla zainteresowanej tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zakresie, w jakim obowiązywała ta umowa. Podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy, stanowi osiągnięty na podstawie umowy przychód.

Z tych względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 2 sentencji wyroku.

W ocenie Sądu Okręgowego, przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało natomiast, że w przypadku zawarcia drugiej spornej umowy Nr (...) przez płatnika z zainteresowaną J. Z. wolą stron mogło być zawarcie umowy o dzieło. Umowa ta dotyczyła przygotowania bilansu za 2011 r. Podkreślić przy tym należy, że zeznań zainteresowanej nie zakwestionowanych przez ZUS, wynika, że w dacie umowy otrzymała ona druk, który precyzyjnie wyszczególniał przedmiot zamówienia, tj. wszystkie czynności składające się na bilans (rozwinęty opis rezultatu). W tej sytuacji uznać należy, że przedmiotem tej spornej umowy w przeciwieństwie do umowy wcześniej omawianej był z góry określony konkretny zindywidualizowany rezultat, czyli sporządzenie bilansu za 2011 r. spełniającego ściśle określone kryteria. Przedmiot dzieła został szczegółowo określony.

Podejmowane przez J. Z. czynności miały na celu osiągnięcie konkretnego rezultatu w postaci stworzenia, z góry zaplanowanego i zindywidualizowanego dokumentu czyli bilansu (...) za 2011 r. W wykonaniu spornej umowy zainteresowana w okresie dwóch miesięcy sporządziła dzieło w postaci bilansu. Ten dokument jest autorstwa J. Z. w całości. Praca zainteresowanej wymagała szczególnych kwalifikacji i umiejętności, gdyż istotna była tu wiedza z zakresu rachunkowości i księgowości a także prawa. Zainteresowana musiała posiadać przygotowanie do wykonania tego rodzaju dokumentu.

W wykonaniu tej umowy nikt zainteresowanej w jej pracach nie nadzorował, sama decydowała w jaki sposób i w jakim czasie je wykona. Nad całym procesem sporządzania bilansu czuwała sama zainteresowana. Ocenie podlegał dopiero końcowy rezultat wykonanych przez ubezpieczoną prac – pod względem poprawności. Ryzyko wadliwie wykonanej pracy obciążało ubezpieczoną. Wykonywane przez zainteresowaną czynności w istocie miały charakter czynności przynoszących konkretny rezultat (dzieło), podlegający sprawdzianowi na istnienie wad i ewentualnej odpowiedzialności za te wady.

W sytuacji bowiem, gdyby dzieło nie było zgodne z umową wnioskodawczyni musiałaby je poprawić. W ocenie Sądu bezspornie ustalono, że zainteresowana miała otrzymać wynagrodzenie nie za wykonywane czynności, lecz za osiągnięcie konkretnego rezultatu w postaci wykonanego, z góry określonego, bilansu. W niniejszym postępowaniu ustalono, że intencją stron było zawarcie umowy o dzieło. Strony umówiły się na konkretną, dającą się zmierzyć finalnym efektem pracę. W interesie wnioskodawcy w przypadku spornej umowy Nr (...) nie było zatrudnienie zainteresowanej ani powierzanie jej prac o charakterze stałym i ciągłym. Płatnik w przypadku tej spornej umowy zwrócił się do J. Z., wtedy kiedy powstała u niego konkretna rzecz do wykonania, usprawiedliwiona konkretną potrzebą. Płatnik w tym przypadku nie był zainteresowany współpracą z J. Z. o charakterze ciągłym, lecz na podstawie umowy Nr (...) zatrudnił ją do wykonania z góry określonego konkretnego zadania. Stworzenie szczególnego dokumentu jakim jest sprawozdanie finansowe za 2011 roku, stanowi podstawę wywiązania się przez płatnika z jednego z obowiązków prawnych, czyli złożenia go do KRS czy do urzędu skarbowego. W ten szczególny sposób , bilans, jako dokument , uzyskuje przymiot upublicznienia.

Wymienione powyżej okoliczności – charakterystyczne dla umowy o dzieło - zdaniem Sądu Okręgowego jednoznacznie dowodzą, iż pomiędzy odwołującym się a J. Z. została zawarta umowa o dzieło (...). Wykonywanie pracy na podstawie umowy o dzieło tytułu do ubezpieczeń społecznych nie stanowi.

Z tych względów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., w punkcie 1 zaskarżoną decyzję organu rentowego zmienił.

Stosownie do treści art. 102 k.p.c. z uwagi na niewielkie częściowe tylko uwzględnienie żądań wnioskodawcy, Sąd postanowił nie obciążać organu rentowego kosztami od tej części uwzględnionego odwołania.

Z./ odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu oraz pełnomocnikowi wnioskodawcy.